

Berömda frimärkssamlare:

DEN LEGENDARISKE FERRARY

av Tage Johansson

Den som promenerade efter The Strand i London i början på detta sekel frapperades ibland av en ganska kortvuxen, ej så särdeles elegant man, som på huvudet bar en seglarmössa, i vars emblem ingick tre stjärnor. Han såg på sitt sätt ganska underlig ut och männen, som arbetade på gatan, kunde ropa till sina kamrater: »Kika, här kommer Martells tre stjärnor».

Man vet inte, om Ferrary hörde den där anmärkningen, men om så vore, kunde man vara säker på, att han skulle sticka handen i fickan och ta upp en guldsovereign och kasta till arbetarna för att de skulle dricka hans skål i den dryck, som de just nämnt.

Greve Philippe Rénotière von Ferrary, ty det var ingen annan än han, föddes 1848 som son till hertiginnan av Galliera. Gallierafamiljen var fabulöst rik. Förmögenheten hade grundlagts av hans mors farfar, en genuesisk bankir, en girigbuk, som mötte döden genom att stänga in sig i ett stort kassavalv tillsammans med sina guldsäckar och som sedan inte kunde få tag på nyckeln för att komma ut.

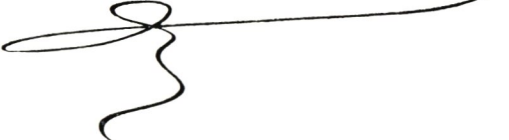
Girigbukens son ökade familjens förmögenhet och fick dessutom titlarna hertig av Galliera och prins av Lucedio. Kort innan han dog, gav han sin hustru nyckeln till sitt privata bibliotek, dit ingen annan än han själv hittills fått gå in. Efter hans död fann hertiginnan, att biblioteket innehöll trehundra praktfullt bundna volymer, var och en bestod av 1.000 sidor och varje sida var en obligation på 1.000 franska Fr. Biblioteket rymde en förmögenhet på ungefär 12 milj. pund, vilket blir omkring 200 milj. kronor, dock i annat realvärde än våra dagars.

I denna atmosfär av rikedom och girighet kom Philippe von Ferrary till världen. Mot denna bakgrund är det icke förvånande, att han ärvde en önskan att samla och i hans fall riktades samlarivern mot frimärken och mynt. Ty han var inte enbart en rabiat filatelist utan också en entusiastisk myntsamlare.

Han var som barn mycket nervös och förblev så hela livet igenom.

Philipp La Rénstère von Ferrary

Vid 10 års ålder blev han allvarligt sjuk och då började han att samla frimärken som en förströelse och avkoppling. Hans filatelistiska karriär kan således sägas börja omkring 1860 och sträckte sig över 55 år och han sade själv, att hans första frimärken kom från Hannover. Redan 1863 mötte han den kände frimärkshandlaren i Paris, Pierre Mahé, och också den i senare delen av 1800-talet så kände Moens. Ferrary blev förenad med dessa män genom stor vänskap och Mahé blev hans kurator för frimärkssamlingarna.

Det är karaktäristiskt för Ferrary, att han var mycket tystlåten omkring sitt filatelistiska intresse och under hela livet visade han sina skatter bara för några få privilegierade vänner och villkoret var, att de icke nämnde hans namn.

När Ferrary var 30 år, förvärvade han 1 cent British Guiana, världens värdefullaste märke. Det har så småningom sipprat ut, att han betalade 150 pund för märket, vilket onekligen var en stor summa för den tiden. På Ferrary's auktioner nådde märket 7.300 pund. Det är klart, att med sina resurser kunde Ferrary köpa och äga de största sällsyntheterna, t. ex. Mauritius och den svenska gula tre skillingen.

Det är betecknande för honom, att han aldrig ville sälja några dubbletter, men han kunde använda dem i bytessyfte.

Ferrary bodde i 57 Rue de Varennes tillsammans med sin mor i ett hus, där t. o. m. Talleyrand hade bott. Samlingarna förvarades i två rum och de beskrivs av filatelisten Philips, som var en av de få, som hade privilegiet att få studera samlingarna, när han ville. »I ett frimärksrum upptogs tre sidor av rummet med skåp med hyllor med ca 25 cm avstånd. Frimärkena var alla monterade på remsor av tjockt papper, ovanför beskrevs detaljer för varje upplaga och märkena var i allmänhet arrangerade i två rader under texten. Dessa lösa blad omgavs av två pappskivor; landets namn och upplagan skrevs på den övre och därefter lades buntarna i ordning på hyllorna. På de översta hyllorna runt omkring i frimärksrummet låg stora buntar, var och en med en etikett med landets namn. Dessa stora buntar var vad Ferrary kallade sina dubbletter. Det var i allmänhet resterna av de talrika samlingar, som han köpte.»

Ferrary lade ned stora summor på frimärken och på baksidan av Mahé's skrivbord fanns en bräda med en lång rad spikar. Varje spik bar upp en bunt franska sedlar, med en spik för varje valör upp till 1.000 Frs. Varje vecka fyllde Ferrary's skattmästare på, tills totala be-

loppet uppgick till 50.000 Frs. Det var den summa, som kunde spenderas på samlingar under en vecka, och när man besinnar, att på den tiden var frimärkspriserna betydligt lägre än i dag och 50.000 Frs. var en förmögenhet, förstår man, att samlingarna växte explosionsartat.

Ferrary köpte märken över hela världen och han gjorde då och då visiter till London och andra huvudstäder. Han köpte praktiskt taget av alla sorters handlare, såväl stora som små. Det är givet, att under detta köpande så insmög sig många förfalskningar i samlingarna, och Ferrary var väl medveten om detta.

När Ferrary var 40 år, adopterades han av en österrikisk officer, Ritter Emmanuel la Rénotière von Kriegsfeld, och på senare år kallade han sig också Philippe la Rénotière och uteslöt namnet Ferrary.

När första världskriget bröt ut 1914 blev det för mycket för den nervöse och ängslige Ferrary, så han flydde från Paris till det neutrala Schweiz. Han kunde inte ta med sig sina frimärkssamlingar utan fick endast med sig några få album, huvudsakligen innehållande Grekland. Med dessa tröstade han sig till en början, men melankolin tog överhanden och ju längre kriget drog ut på tiden, fann Ferrary, att han knappast skulle få komma tillbaka till sina kära frimärken och en söndag den 20 maj 1917 lämnade denne excentriske man det jordiska.

När innehållet i hans testamente slutligen blev bekant efter kriget, befanns det, att han testamenterat sina frimärken till Postmuseet i Berlin. Den franska regeringen beslagtogs samlingarna i Paris som krigsskadestånd och samlingarna såldes där på 14 auktioner mellan åren 1921—25. Den summa de inbringade uppgick trots misskötsel till ej mindre än 8 miljoner kronor. Troligen hade de kostat honom ca 60 miljoner kronor.

Och nu kommer vi till det bittra och otroliga slutet. Den schweiziska regeringen beslagtogs de märken han medfört till Schweiz under anspråk, att dödsboet var skyldigt 3 miljoner kronor i arvsskatt. Kvarlåtenskapen såldes till ett italienskt konsortium för obekant belopp. Enligt Ferrary's testamente ville han begravas i en by nära Altensee i Schweiz och enär boet visade noll, sändes hans kista med obetald frakt till byn, där ingen ville kännas vid den.

Emellertid ingrep byns kyrkoherde, som lärt känna honom, och ordnade en gravplats på dess kyrkogård. Där står nu på hans enkla grav ett träkors med »Hier ruht Philipp Arnold». Bevistande begravningen var endast några få sockenbor, bland dem dödgrävaren och en kvinna, som skötte kyrkogården och planteringarna. Sic transit gloria mundi.